

Dosarul nr. 3ra-616/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Badan-Melnic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Ion Bătrîncea,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Ion Bătrîncea împotriva Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul
Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la contestarea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de către Ion Bătrîncea și a fost menținută hotărârea din
05 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 27 decembrie 2017 Ion Bătrîncea a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților
din RM cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin decizia Comisiei pentru
etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din RM din 02 octombrie 2017 a
fost sancționat disciplinar sub formă de amendă în mărime de 2000 de lei pentru
faptul că, a semnat ordonanța de recunoaștere a lui Alexandru Munteanu în calitate
de bănuț în cauza penală nr. 2017200051 fără a studia ordonanța enunțată.

A menționat că, la data de 31 octombrie 2017 a înaintat pârâtei o cerere, prin
care a solicitat anularea deciziei enunțate, însă până în prezent nu a primit nici un
răspuns.

A considerat că, decizia pârâtei din 02 octombrie 2017 este ilegală și
neîntemeiată.

A susținut că la data de 13 februarie 2017, în baza deciziei Consiliului
Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, s-a prezentat la Inspectoratul
de poliție Hîncești pentru a apăra interesele lui Alexandru Munteanu.

A afirmat că, organul de urmărire penală i-a prezentat lui Alexandru Munteanu ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț și procesul-verbal de comunicare a drepturilor și obligațiilor bănuțului, iar după semnarea ordonanței enunțare, a primit copia acesteia.

A relevat că, din conținutul ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț nu a constatat din start că, este un caz, care a avut loc în fața casei sale de locuit.

A invocat că, după ce a ieșit cu Alexandru Munteanu în holul Inspectoratului de poliție Hîncești pentru a-i acorda asistență juridică, l-a întrebat dacă fapta indicată în ordonanță nu este aceea, pe care i-a descris-o, la care ultimul i-a comunicat că, este aceeași faptă.

A declarat că, pentru a nu pune la îndoială imparțialitatea sa i-a comunicat că, nu poate să participe pe cazul dat, deoarece posibil este un eventual martor.

A mai declarat că, Alexandru Munteanu nu i-a comunicat anumite circumstanțe sau fapte pe cazul dat, acesta limitându-se doar la ceea ce el i-a comunicat.

A notat că, a înregistrat la organul de urmărire penală o cerere, prin care a solicitat înlăturarea sa din procesul penal pe motiv că, a fost martor în acest caz.

A specificat că, alte acțiuni decât recunoașterea în calitate de bănuț nu au fost efectuate cu participarea sa și a lui Alexandru Munteanu.

A relatat că, cererea înregistrată la organul de urmărire penală a fost admisă prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Hîncești, Vasile Disculțu din 13 februarie 2017.

A menționat că, ulterior, după înlăturarea sa în calitate de apărător, la solicitarea procurorului în Procuratura raionului Hîncești, Vasile Disculțu, a fost invitat să dea declarații în calitate de martor pe marginea unui caz, care a avut loc în luna ianuarie 2017.

A susținut că, art. 90 alin. (3) pct. 2) din Codul de procedură penală prevede că, nu pot fi citați și ascultați ca martori apărătorii – pentru constatarea unor date care le-au devenit cunoscute în legătură cu adresarea pentru acordare de asistență juridică sau în legătură cu acordarea acesteia.

A afirmat că, el a fost audiat asupra unor evenimente, care au avut loc în luna ianuarie 2017 și care i-au devenit cunoscute întâmplător, nefiindu-i comunicate de către Alexandru Munteanu.

A considerat că, pârâta eronat a făcut trimitere la prevederile art. 90 alin. (3) pct. 2) CPP.

De asemenea, a considerat că, pârâta eronat a făcut trimitere la art. 5 din Legea cu privire la avocatură, care prevede că, avocatului i se interzice să participe la proces fără a lua cunoștință în prealabil de materialele dosarului, deoarece conform art. 68 alin. (1) pct. 10) din Codul de procedură penală, apărătorul, în funcție de calitatea procesuală a persoanei ale cărei interese le apără, are dreptul să ia cunoștință de materialele cauzei penale din momentul terminării urmăririi penale și să noteze orice date din dosar, să facă copii.

A relevat că, desemnarea sa în calitate de apărător a fost la inițierea procesului penal (recunoașterea persoanei în calitate de bănuț) și nu la finele urmăririi penale,

pentru a avea posibilitatea de a lua cunoștință cu materialele cauzei. Or, art. 68 din Codul de procedură penală expres indică etapa, la care avocatul are dreptul de a lua cunoștință cu materialele cauzei.

A considerat că, odată cu depunerea cererii de înlăturare a sa din procesul penal, primordial s-a ținut cont de interesele clientului, întrucât el, în calitate de avocat, nu a ascuns faptul că, posibil a fost martor pentru a nu prejudicia ancheta în procesul penal și pentru a acorda posibilitatea bănuțului de a depune declarații asupra cazului în prezența altui apărător.

A invocat că, la depunerea cererii de înlăturare a sa din procesul penal s-a ținut cont și de prevederile art. 68 alin. (4) din Codul de procedură penală, care reglementează că, avocatul nu este în drept să renunțe nemotivat la apărare. Apărătorul nu este în drept să-și înceteze de sine stătător împuternicirile de apărător, să împiedice invitarea unui alt apărător sau participarea lui în această cauză.

A solicitat anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 02 octombrie 2017.

Prin hotărârea din 05 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea depusă de către Ion Bătrîncea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Ion Bătrîncea și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, avocatul Ion Bătrîncea, care a participat în calitate de apărător al lui Alexandru Munteanu la acțiunea procesuală penală de recunoaștere a ultimului în calitate de bănuț, în cadrul cauzei penale nr. 2017200051, iar ulterior, în cadrul aceleiași cauze penale, a depus declarații în calitate de martor. Or, conform art. 5 din Legea cu privire la avocatură, avocatului i se interzice să participe la proces, fără a lua cunoștință în prealabil de materialele dosarului.

Totodată, instanța de apel a mai reținut că, participarea lui Ion Bătrîncea într-o anumită calitate procesuală, în cadrul procesului penal respectiv a exclus în mod categoric participarea sa într-o altă calitate procesuală, fapt expres prevăzut de art.54 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, decizia Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din RM din 02 octombrie 2017 a fost emisă conform legislației în vigoare și conform procedurii stabilite.

La data de 22 martie 2019 Ion Bătrîncea a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

A menționat că, calitatea de martor pe pauca penală a survenit mai târziu decât desemnarea sa în calitate de apărător al lui Alexandru Munteanu. Astfel, în momentul recunoașterii persoanei în calitate de bănuț nu putea să cunoască despre cauza dată.

A susținut că, luând cunoștință de ordonanța de recunoaște în calitate de bănuit, a stabilit că, posibil este un caz, care a avut loc în fața blocului, în care locuiește și, prin urmare, a decis să fie înlăturat din procesul penal.

A afirmat că, ulterior, după înlăturarea sa în calitate de apărător, la solicitarea procurorului în Procuratura raionului Hîncești, Vasile Discuțu, a fost invitat să dea declarații în calitate de martor pe marginea unui caz, care a avut loc în luna ianuarie 2017.

A invocat că, la depunerea cererii de înlăturare a sa din procesul penal s-a ținut cont de prevederile art. 68 alin. (4) din Codul de procedură penală, care reglementează că, avocatul nu este în drept să renunțe nemotivat la apărare. Apărătorul nu este în drept să-și înceteze de sine stătător împuternicirile de apărător, să împiedice invitarea unui alt apărător sau participarea lui în această cauză.

A relevat că, instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 54 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, deoarece la momentul recunoașterii lui Alexandru Munteanu în calitate de bănuit, nu cunoștea că, posibil o să dețină calitatea de martor pe cauza penală.

A declarat că, unica acțiune procesuală, la care a participat în calitate de apărător, a fost doar cea de recunoaște a persoanei în calitate de bănuit, după care a fost înlocuit cu un alt apărător în vederea acordării lui Alexandru Munteanu a asistenței juridice calificate pe cauza penală aflată în examinare.

A mai declarat că, conform art. 68 alin. (1) pct. 10) din Codul de procedură penală, apărătorul, în funcție de calitatea procesuală a persoanei ale cărei interese le apără, are dreptul să ia cunoștință de materialele cauzei penale din momentul terminării urmăririi penale și să noteze orice date din dosar, să facă copii.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu

prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede astfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat decizia contestată în adresa părților la data de 29 ianuarie 2019.

Astfel, recursul, depus la data de 22 martie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către Ion Bătrîncea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Ion Bătrîncea, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Ion Bătrîncea ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Ion Bătrîncea se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu